

Stafetholder

Navn

Balder Johansen

Stilling

Daglig leder

Virksomhed

Logik & Co.

Hvad optager dig for øjeblikket?

Nu, når klimakonferencen er overstået, og de igen ikke kunne blive enige om at forandringer vores forbrug af jordens ressourcer – så er det, der optager mig allermost, hvordan vi får reel bæredygtighed ind i byggebranchen.

Folk falder over hinanden for at fremstå mest bæredygtig, være mest bevidst om bæredygtighed og være mest klog på bæredygtighed – desværre oftest uden at det følges af reelle ændringer i deres handlinger. Når vi ser ud over landskabet af byggerier i København, så ligner det, det samme konventionelle dødkedelige og klimabelastende byggeri, der er blevet opført i de sidste 30 år.

Vi ser eksempler på bæredygtigt byggeri – og her taler jeg ikke om det byggeri, som opnår en eller anden uambitiøs certificering – men det er stadig enkeltstående eksperimenter og forsøgsbyggeri. I det meste af byggeriet, der kaldes bæredygtigt, indgår bæredygtige materialer og metoder – fx en

facade af træ, genbrugte vinduer, naturmaling m.m. – som enkeltelementer i en konventionel ramme af stål og beton.

Vi skal have ændret denne tankegang. Bæredygtighed i byggeriet skal ikke kun blive vurderet ud fra standardiserede indikatorer og regneark. Det skal være en gennemgående grundtanke, der fungerer som løftestang for reelle forandringer. Det skal understøtte vores beslutninger – bygherre, entreprenør og kunde – så vi bidrager til at nå klimamålene og sikrer, at vi kan leve på jorden i fremtiden.

Det stiller nogle meget ambitiøse krav til os selv, for at vi tager ansvar for vores arbejde og begynder at anvende de materialer og metoder, der fjerner kemikalier, minimerer spild og forbruget af ressourcer.

Da vi for nyligt foreslog et byggestop, så mente vi det!

Den måde, vi bygger på i dag, er ødelæggende for klimaet. Som en af de største udledere af CO₂, nytter det simpelthen ikke, at vi sætter vores lid til certificeringer og fodslæbende lovgivning. Vi er nødt til at tænke helt anderledes og begynde at finde ud af, hvordan vi kan bidrage til at nå klimamålene fx ved at lagre CO₂ i bygningerne eller noget helt andet.

Vi er nødt til gå forrest – det vores ansvar og tiden er ved at løbe fra os.

Hvordan har dit arbejde betydning for byens eller branchens udvikling?

Logik & Co. har eksisteret i 20 år til næste år. Vi har fra starten arbejdet for bæredygtighed – det er en del af ryggraden i vores virksomhed. Vi har eksperimenteret med forskellige materialer og metoder fx halmhuse, tang, papir, by-vindmøller m.m., og sammen med pionererne i feltet har vi vist, at det kan lade sig gøre både at tænke på miljøet og klimaet, bygge med godt håndværk og arkitektonisk æstetisk.

Vi har forsøgt at forandre byggeriet ved at vise det – med alle de risici, det indeholder. Og vi fortsætter med at gøre opmærksom på udfordringer, problemerne og hykleriet i vores branche. Både gennem offentlige debat, deltagelse i forskellige råd og ved at deltage i uddannelsen af håndværkerne.

Men det er lige så vigtigt, at vi i 20 år har kunnet køre en kooperativ medarbejderejet virksomhed med særligt fokus på det social-økonomiske, hvor vi sammen har kunnet give en række mennesker mulighed for at udvikle sig socialt og professionelt. Vi har altid mange lærlingene, praktikanter og skoleelever. Måske er vores bedste aftryk de hundredvis af unge mennesker, som har været en del af Logik & Co., og som forhåbentligt bærer nogle af vores grundtanker videre med sig i deres liv i byen.

Hvilket sted holder du mest af i din by?

Det må være Nørrebro og Christiania. Christiania, fordi det er et smukt sted, hvor jeg først lærte om fællesskaber. Nørrebro, fordi det er her, jeg bor og forsøger at få fællesskaber til at fungere.

Hvad gør særligt indtryk på dig, når du besøger andre byer/lande?

Jeg har i en årrække besøgt Catalonien og Baskerlandet. Det der har gjort mest indtryk på mig, og som jeg har taget med hjem, er den mangfoldighed i kooperative virksomheder, de har. Kooperativer er en langt mere udbredt virksomhedsform i Catalonien og i Baskerlandet. Der er utallige måder at organisere virksomheder på, og det tager jeg med hjem for at gøre vores egen virksomhed bedre og udvikle den kooperative tanke gennem vores medlemskab af Kooperativt København og Kooperationen.

BONUSRUNDEN...

Stafetten er overdraget til dig fra Martha Lewis, Head of Materials hos Henning Larsen Architects med spørgsmålet:

"Kære Balder, i rigtig mange år har du været ret alene om at kritisere den danske byggebranches forbrug af farlige stoffer. Du har også været en af de første til at stille det vigtige spørgsmål om, hvordan det kan være, at byggerier med høj materialemæssig miljøbelastning bliver anerkendt med certificeringer som guld og platin. Med andre ord har du turdet spørge om, hvorvidt bæredygtigheds-certificeringer virkelig er bæredygtige.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvordan du i dit virke takler udfordringen med 'The triple planetary crisis'?"

Da vi startede med at arbejde med bæredygtighed i byggeriet for mere end 20 år siden, var det langt tid før, det blev en særlig vigtig politisk dagsorden. Ja, Brundtland-rapporten var udkommet, men den havde ikke sat et afgørende aftryk på byggeriet. Vores tilgang var baseret på gode håndværks-traditioner med miljøet og respekt for naturen i centrum. Det var forureningen, der var drivende i forandringen af byggeriet. Så man kan sige, at vi allerede den gang arbejdede mod forurening og for at bevare biodiversiteten – klimaet var ikke særligt dominerende.

Så for os har de tre aspekter – klima, biodiversitet og forurening – på en måde altid hængt sammen, men vores fokus har måske ændret sig over tid. Vi har jo gennem et stykke tid sagt, at hvis vi fjerner alle de unødvendige kemikalier fra byggeriet, så vil vi både gøre noget godt for miljøet og, tror vi, for klimaet, men også for håndværkerne, der ikke skal håndtere kemikalierne, og kunderne, der ikke skal opholde sig i dem. Så der er også et aspekt om arbejdsmiljø og indeklima, som indgår i de her diskussioner. Jeg tror, at hvis vi fjernede alle kemikalier fra byggeriet, så ville det blive bæredygtigt.

I det daglige forsøger vi at bruge de produkter og metoder, der reducerer og minimerer vores påvirkning af kloden. Men det er svært, når vi er oppe imod et konventionelt og totalt utidssvarende bygningsreglement, der slet ikke bidrager til at nå klimamålene, og hvor kemikalier er en fast del af standardløsningerne.

Vi udfordrer konstant ingeniørerne og projektejerne til at bruge andre løsninger og metoder, end de konventionelle. Men det ville være meget nemmere, hvis reglerne havde fulgt med tiden og bidrog til at omstille byggeriet.

Det er derfor, jeg er gået med i det rådgivende råd under boligministeriet, der skal fremme den grønne omstilling – for at sikre, at lovgivningen peger frem i tiden og ikke sætter unødvendige forhindringer og spændetrøjer op for forandringen.

Hvem sender du stafetten videre til?

By & Havn

Og hvilket bonusspørgsmål vil du gerne stille?

Hvordan håndterer I, at en stor del af københavnernes er i opposition til mange af jeres projekter på en agenda om bæredygtighed, biodiversitet og det gode byliv, på samme måde som en stor del af københavnernes var i opposition til byfornyelsesselskabet i 1980'erne og 90'erne?